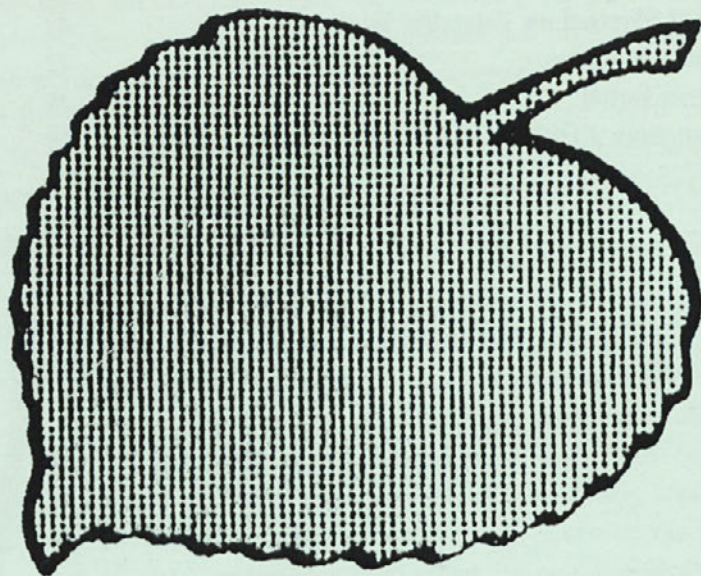

1-2/96

VERENIGING VRIENDEN VAN SLOVENIË
Združenje Prijateljev Slovenije

Lipa

Indien onbestelbaar
retour aan:
OTTERLAAN 13
2623 CV DELFT

(ISSN 0928-8376)

INHOUD

Voorwoord	1
Gebeurtenissen binnen de vereniging	3
Sloveense lessen	6
De ontwikkelingen in Slovenië	7
Mladinski dom Plešivcem	24
De kerkelijke gezindheid van de Slovenen	25
Slovenië voelt zich gepakt door Italië	27
SPORT SPORT	31
Beroemde Slovenen op de tolarbiljetten	36
Znameniti Slovenci na Tolarskih Bankovcih	42
Kuhajmo z Bojanom	47
Koken met Bojan	49
Tentoonstelling KINDEROGEN GETUIGEN	50

Jaargang 5 nummer 1/2, april 1996

werd verzorgd door Stian Krook, met medewerking van Wouter Bruijning en Lucreë van den Heuvel.

Uit deze uitgave mag niets worden overgenomen, tenzij met bronvermelding. Een exemplaar is te bestellen door f5,- over te maken op giro 6318199 t.n.v. de Vereniging Vrienden van Slovenië te Leiden.

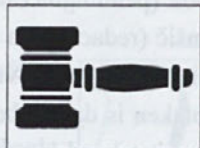
Meningen die in Lipa worden geuit, worden niet noodzakelijk gedeeld door het bestuur.

Voorwoord

De jaarvergadering is geweest en het jaarverslag 1995 en het beleidsplan 1996 zijn geschreven.

Het bestuur heeft zich het afgelopen jaar zoveel mogelijk aan de behoeften en de wensen van de leden van onze vereniging aangepast. Dat een relatief kleine vereniging als de onze daarbij te maken heeft met beperkingen is duidelijk. Deze beperkingen doen zich voor op het financiële vlak, maar er is uiteraard ook een grens aan de inzetbaarheid van een kleine groep actieve leden en bestuursleden. Er zal dan ook in het komende jaar extra aandacht moeten worden besteed aan de participatie van onze leden.

In het afgelopen jaar werden meerdere activiteiten georganiseerd. In april '95 was er een Sloveense dag. Op 25 juni was er de receptie om de Sloveense onafhankelijkheid te vieren en op 18 februari 1996 werd een geslaagde Zondichtmiddag gehouden.

De Lipa is een belangrijk intermediair van de vereniging en haar leden. Het blad verscheen 5 keer het afgelopen jaar. In vergelijking met andere verenigingen mogen we trots zijn op de kwaliteit van de Lipa. We kregen veel complimenten van onze leden over artikelen in het blad. Ook is het verheugend dat veel leden regelmatig kopij en zelfgeschreven artikelen aanleveren. Verruiming van de inhoudelijke kwaliteit blijft echter een punt van aandacht bij de redactie. Suggesties voor verbetering zijn welkom.

Er is het afgelopen jaar tevens een start gemaakt met de inventarisatie voor Sloveense lessen in Nederland. Naar het zich laat aanzien kan er na de zomervakantie op meerdere plaatsen gestart worden met Sloveense lessen.

Het bestuur het afgelopen jaar bestond uit: Judith Strohmaier (voorzitter), Bojan Gorički (vice-voorzitter), Siem Edink (secretaris), Stian Krook (penningmeester en externe contacten), Vesna Marolt, Marjeta Tomšič (redactie) en Marlien Muuse (redactie). Judith en Marlien hebben het bestuur verlaten, nieuwe bestuursleden zijn niet toegevoegd. Gebleken is dat de bestuursleden goed op elkaar zijn ingespeeld en hierdoor uitstekend kunnen samenwerken. Ondanks het kleinere aantal bestuursleden zal het bestuur derhalve ook het komende jaar naar behoren kunnen functioneren. Wie welke functie zal gaan bekleden in het nieuwe bestuur wordt besloten in de volgende bestuursvergadering. Wel staat vast dat Siem de nieuwe voorzitter is.

Het aantal leden stijgt licht maar het ligt in de planning de toegankelijkheid van de vereniging te vergroten met name door middel van grotere naambekendheid, onder meer door het verspreiden van folders over de vereniging in Slovenië op toeristische plaatsen.

De vereniging heeft contact met verwante verenigingen in Nederland en België. De vereniging is tevens vertegenwoordigd in het Landelijk Inspraakorgaan Zuid Europeanen (Lize). Het Lize is een adviesorgaan dat o.a. de Nederlandse regering adviseert t.a.v. zaken die ondermeer betrekking hebben op de Sloveense gemeenschap. Ook is er contact met het Consulaat in Den Haag, de Ambassade in Brussel, het Sloveens Verkeersbureau en Slovenska Izselsjenska Matica, de faculteit Letterkunde van de Universiteit van Ljubljana. Sommige van deze contacten behoeven wel intensivering.

De voornaamste doelstelling van de vereniging Vrienden van Slovenië zal ook het komende jaar het naar buiten toe actief profileren van de vereniging, door met name het bevorderen van contacten op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied tussen Nederland en Slovenië, respectievelijk tussen Nederlanders en Slovenen.

Stian J. Krook

Gebeurtenissen binnen de vereniging

Zondichtmiddag

Op 18 februari werd in samenwerking met 'Literair Café Delftstede' een zondichtmiddag gepresenteerd.

Nederlandse en Sloveense dichters traden op en het geheel werd muzikaal omlijst door een Nederlandse gitarist en een Sloveense pianiste.

Als Sloveens aankomend talent werd er opgetreden door Gregor Kleminič. Hij las voor in Nederlands en Sloveens uit onder meer eigen werk. Verder bracht ook de dichter, die tevens ambassadeur van Slovenië voor de BENELUX is, een kort gedicht ten gehore.

De muziek van Sloveense kant werd gespeeld Rebeka Konc. Zei speelde op de piano moderne en klassieke stukken, van eigen hand en van beroemde componisten.

Vesna Marolt las voor uit het werk van Prešeren in het Sloveens, hetzelfde werd gedaan door Stian Krook maar dan uit Prešeren's Duitse oeuvre.

De dag werd besloten met een internationale maaltijd en vele drankjes. Het dessert, de door Marjeta Tomšič gebakken potica viel bij Nederlanders en Slovenen in goede smaak.

Jaarvergadering en Sloveense dag in Delft

Op 14 april werd aan het begin van de middag de jaarvergadering gehouden in Delft. Of de geringe opkomst te maken had met de gekozen lokatie, het mooie weer van die dag, het enorme vertrouwen in het bestuur of anders weet ik niet, in ieder geval was de opkomst voor de jaarvergadering bedroevend laag.

Belangrijk om te weten is dat een aantal bestuursleden is afgetreden. Dit zijn onze voorzitter Judith Strohmaier en Marlien Muuse van de redactie. Aan hen is de Vereniging dank verschuldigd en huldigde hen met een boek en Sloveense wijn.

De secretaris, Siem Edink, is gekozen tot de nieuwe voorzitter.

Het **Beleidsplan 1996** is aangenomen, het luidt als volgt:

1. Algemeen

De voornaamste doelstelling van de vereniging "Vrienden van Slovenië" is het naar buiten toe actief profileren van de vereniging, door met name het bevorderen van contacten op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied tussen Nederland en Slovenië, respectievelijk Nederlanders en Slovenen.

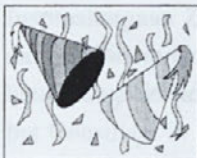
2. Organisatie

Het afgelopen jaar bestond het bestuur uit een achttal leden.

Gebleken is dat de leden goed op elkaar ingespeeld zijn en hierdoor uitstekend kunnen samenwerken. De leden achten het desondanks niet absoluut noodzakelijk dat voor het komende jaar eveneens het aantal van acht bestuursleden dient te worden nagestreefd. Ook met vacatures kan het bestuur naar behoren functioneren.

3. Activiteiten

3.1. Bijeenkomsten

De vereniging streeft naar het organiseren van een viertal jaarlijks terugkerende activiteiten. In januari of februari een wisselende activiteit op het culturele gebied of een Nieuwjaarsreceptie, in het voorjaar de Algemene Ledenvergadering, in juni de festiviteiten

in verband met de viering van de Sloveense onafhankelijkheid, en de viering van Martinovanje in november. Het stimuleren van de participatie van onze leden is een punt van aandacht.

3.2. Verenigingsorgaan LIPA

Het bestuur is van mening dat LIPA het laatste jaar weer is verbeterd. Verruiming van de inhoudelijke kwaliteit blijft echter een punt van aandacht bij de redactie. Zij staat te allen tijde open voor suggesties ter verbetering. Een grotere participatie van de leden is ook in dit verband wenselijk. Er wordt naar gestreefd, dat elk jaar 6 LIPA's uitkomen.

3.3. Contacten

*Reeds gelegde contacten door de vereniging met de Universiteit van Ljubljana (met de heer v.d. Heuvel, lector Nederlandse taal), worden gecontinueerd en hopelijk geïntensiveerd.

*Het onderhouden en verbeteren van de contacten met de Limburgse zustervereniging (Martinovanje) behoudt onze aandacht.

*Contacten met de Sloveense ambassade te Brussel, het Sloveense consulaat te Den Haag en het Verkeersburo Slovenië te Middelburg, worden eveneens onderhouden.

*Ook zullen contacten worden aangehaald met Poletna Šola in Ljubljana.

*In Nederland bemiddelt de vereniging tevens op het gebied van (bij)-lessen in de Sloveense taal.

Om het ledenbestand op peil te houden gaat de vereniging proberen in samenwerking met de heer Hoops nieuwe leden te werven door brochures op plaatsen neer te leggen waar ze door mensen die in Slovenië geïnteresseerd makkelijk kunnen worden gevonden. Hierdoor zal de naambekendheid van de Vereniging toenemen en hopelijk tevens het aantal leden.

Sloveense dag

Na de jaarvergadering was een lezing gepland die gehouden zou worden door dhr. Žakelj, Sloveense priester in België en Limburg. Helaas kregen wij kort voor deze dag het ontluisterende nieuws dat dhr. Žakelj betrokken was geweest bij een auto-ongeluk en was overleden. Er is voor Žakelj een herdenkingsdienst gehouden in België waarna hij in Slovenië is begraven.

In plaats van de lezing werden video's vertoont van Slovenië.

Een borrel werd gehouden waar naast de Sloveense wijnen en drank o.a. Sloveense worst en Potica werden geserveerd.

Vanaf 18.00 uur werd er gegeten. Krajnska klobasa, jota, vratovina en sladoled stonden op het menu.

's Avonds werd het Open Nederlands kampioenschap tarok gespeeld. Hierbij bewees Siem Edink dat hij een waardig voorzitter zal zijn: hij werd kampioen en mocht de beker in ontvangst nemen. De kampioene van de afgelopen keer, Marica Iskra, werd vijfde.

Sloveense lessen

Wat de Sloveense lessen betreft kan het volgende gemeld worden: Het maken van de inventarisatie heeft langer geduurd dan gepland, dit heeft gelukkig ook te maken met het onverwacht grote aantal geïnteresseerden voor Sloveense taallessen. Maar dit is nu afgerond en daarmee is de eerste stap gezet.

Binnenkort zal naar docenten en subsidies worden gezocht in samenwerking met de Ambassade in Brussel.

De lessen zullen dan hopelijk, of meer positief waarschijnlijk, na de zomervakantie beginnen.

Mocht u nog vragen hebben of nieuwe aanmeldingen, stuurt u dan even een briefje, of bel even.

Stian J. Krook

Bloemistenlaan 48

2313 BB Leiden

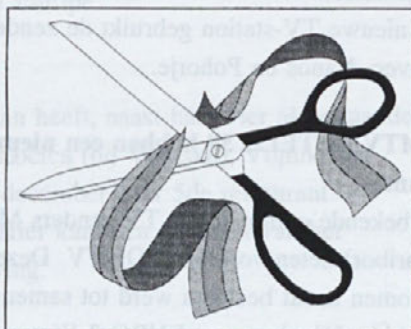
tel: 071-5144233

De ontwikkelingen in Slovenië: December 1995 tot en met maart 1996

Ontwikkelingen tot en met december

Sloveens cultureel centrum geopend

Op 19 november is ten zuiden van Chicago, in Lemont (USA), een Sloveens cultureel centrum geopend. Zowel de Sloveense minister van Buitenlandse Zaken, Andrej Šter en diens staatssecretaris, Peter Vencelj, waren aanwezig. Het centrum bestaat uit twee zalen die respectievelijk plaats bieden aan 400 en 100 personen.

Nieuwe Snelwegen geopend!

Op 21 november is de tolweg Hoče (bij Maribor)- Arja Vas (bij Žalec) tot Slovenska Bistrica een 4-baansnelweg geworden. De lengte bedraagt 11,65 km. en is een maand eerder geopend dan gepland. Maar liefst 6 maanden eerder dan gepland is het nieuwe stuk snelweg tussen Divača en Dane geopend. Op 8 december werd dit 8,4 km. lange stuk door Vice-Premier Janko Deželak opengesteld voor het verkeer. Naast de geopende nieuwe snelwegen wordt in Slovenië nog gewerkt aan 97,5 km. nieuwe wegen.

Samenwerking tussen Lufthansa en Adria Airways

De directeur van Adria Airways en de onderdirecteur van Lufthansa, Peter Grašek en Herbert Steppal, hebben op 5 december een samenwerkingsverdrag getekend dat ingaat per januari van dit jaar. Hierdoor krijgt de luchthaven van Ljubljana, Brnik, betere verbindingen met Frankfurt en München en worden de wachttijden voor eventuele aansluitende vluchten verkort.

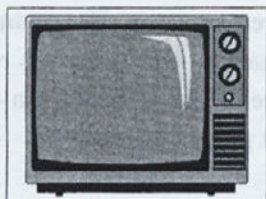
Media in Slovenië

Nieuwe TV-zender: TV3

Op 24 december is een nieuwe televisieorganisatie, met de naam TV3, begonnen met uitzendingen. Deze TV-organisatie is voor 100% commercieel en heeft als ingrediënten: familie, nationaliteit en kerk. Tevens verzorgt het station nieuwsuitzendingen, o.a. om 19.00 uur.

's Morgens worden de programma's van de dag ervoor herhaald, 's middags zijn er programma's voor de hele familie en 's avonds worden actualiteiten, series, films, muziek, debatten etc. uitgezonden.

Dit nieuwe TV-station gebruikt de zenders Kravec, Nanos en Pohorje.

MMTV en TELE 59 hebben een nieuwe naam

De bekende commerciële TV-zenders MMTV (Ljubljana) en TELE 59 (Maribor) heten voortaan POP TV. Deze nieuwe naam is tot stand gekomen nadat besloten werd tot samenwerking met ROBIN TV (Trstelj bij Ajdovščina) en met EURO 3 (Kravec). POP TV krijgt financiële steun van het Amerikaanse bedrijf Central European Media Enterprises Ltd. dat in Midden- en Oost-Europa commerciële televisie opzet en financiert.

POP TV (MMTV, TELE 59, ROBIN TV, EURO 3) kan in zo'n 70% van Slovenië worden ontvangen. Dagelijks zal POP TV om 19.30 uur een half uur nieuws uitzenden. Dit is gelijktijdig met de nieuwsuitzending van Slovenija 1.

Stakende (tand)artsen

Op 14 december werd in heel Slovenië gestaakt door artsen, specialisten en tandartsen. Alleen spoedgevallen werden behandeld. Het betrof een 24-uursstaking die was georganiseerd door de Vakbond van artsen en tandartsen,

FIDES.

Er werd gestaakt voor een hoger loon, omdat naar verluid de stakers minder verdienen dan een directeur van een goedlopend bedrijf. Door de patiënten werd begrip getoond voor de staking.

Nieuw Sloveens teken voor toerisme

Tijdens het eerste Sloveense toeristische forum in Bled werd een nieuw Sloveens toeristisch teken bekend gemaakt. Het teken bestaat uit een bos rozen met op de achtergrond een donkerblauw vierkant. Het onderschrift luidt: "Slovenija - The green piece of Europe".

Štorman opent nieuw restaurant

Het bekende restaurantbedrijf Štorman heeft, naast haar vier al bestaande restaurants in Šempeter (bij Zalec), Ločiča (bij Vransko), Vojnik (ten noorden van Celje) en Žalec, op 20 december haar 5de restaurant geopend in Parižlje pri Braslovčah. Hier kan men genieten van het uitstekende eten en de mooie omgeving.

Milan Kučan de grootste persoonlijkheid van Slovenië

De Sloveense krant DELO heeft een enquête gehouden wie de grootste persoonlijkheid van Slovenië was in 1995. De President van Slovenië Milan Kučan werd overduidelijk de winnaar met 296 stemmen (26,4%). Tweede werd Jure Košir met 74 stemmen (6,6%).

Resultaten toerisme in 1995

Op 21 december werden de resultaten van het toerisme over de periode januari t/m oktober 1995 in Slovenië bekend gemaakt.

Aantal gasten	1.398.176
Aantal Slovenen	752.790
Aantal buitenlanders	645.386 (105.896 uit ex-Joegoslavië)

de deviezen inkomsten van 1990 t/m 1995 waren:

(in milj. US\$)	1990: 857
	1991: 337
	1992: 670
	1993: 728
	1994: 928
	1995: 980 (januari t/m oktober)

Europese bank opent vertegenwoordiging

De EBRD (European Bank for Reconstruction and Development) opende op 22 december van haar filiaal in Ljubljana. De Bank zal volgens onderdirecteur, Ronald Freeman, de komende tijd 600 miljard Duitse Markten investeren in de privé-sector en in Banken.

Ontwikkelingen tot en met januari

Nieuwe prijzen voor Sloveense tolwegen

Met ingang van 16 januari zijn de prijzen van de tolwegen met zo'n 10% verhoogd. De prijzen:

Ljubljana - Divača	: van 300 SLT naar 350 SLT (f4,38).
Hoče (Maribor)- Arja Vas	: van 120 SLT naar 150 SLT (f1,88).
Ljubljana - Kranj	: van 110 SLT naar 120 SLT (f1,50).

Twee personen vermist

Sinds 24 december worden de 55-jarige alpinist Stanet Belak uit Kamnik en de 27-jarige Jasno Bratarič uit Celje vermist. Geen van beide had iemand gezegd dat zij bergen zouden gaan beklimmen. De auto van een van beide werd gevonden in de zeventiende bocht van de Erjavčevo kočo. In de auto lag een briefje waarop stond dat beide mannen naar Šitno glavo (2087m.) en Malo Mojstrovko (2332m.) waren vertrokken.

De terugweg zou naar Tičaro (Vršič) gaan. Op de eerste dag, 24 december, heeft het geregend en op 25 december heeft het gesneeuwd. Tot en met 7 januari ontbreekt elk spoor. Het vermoeden bestaat dat ze door een lawine zijn bedolven. Elke dag zochten de reddingswerkers het gebied af. Een zaterdag zelfs met 220 professionele reddingswerkers uit heel Slovenië, zonder resultaat. Besloten is dat het zoeken zal worden hervat wanneer de sneeuw gesmolten is.

Sloveense politiek

Op 1 januari is Slovenië een volwaardig lid geworden van de CEFTA. De handel met Hongarije, Slowakije, Tsjechië en Polen is hierdoor eenvoudiger en goedkoper geworden.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft voorgesteld om in de volgende landen een ambassade te openen: Turkije, Portugal, Zuid-Afrika, Indië, Slowakije, Denemarken en in 'Joegoslavië'.

Op 10 januari was de ambassadeur van Indonesië, Dr. Sumaryo Suryokosumo, op bezoek bij de President, Milan Kučan, en bij de Minister van Buitenlandse Zaken, Zoran Thaler, om de aanbevelingsbrieven aan te bieden. De Indonesische ambassadeur werkt vanuit Wenen.

Op 11 januari was de traditionele nieuwjaarsreceptie voor de diplomaten in Slovenië. Dit vond plaats in Brdo pri Kranju. Ook President Milan Kučan was op de receptie aanwezig.

*Reeds 30 jaar uw betrouwbare partner
in gemotoriseerde tweewielers...*

TOMOSNEDERLAND

TOMOS NEDERLAND TRADING COMPANY B.V.

Kweekweg 24, 8161 PG Epe – Postbus 172, 8160 AD Epe
Telefoon 05780-13155 – Fax 05780-16480

Zeer lange file voor de grens met Oostenrijk

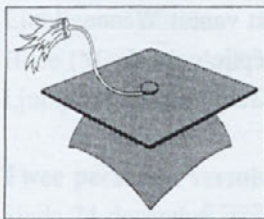
Op zaterdag 6 januari stond er voor de Karwankentunnel (de grensovergang tussen Slovenië en Oostenrijk) een zeer lange file. Men moest er ongeveer drie uur wachten. 80% van de auto's in de file waren afkomstig uit Kroatië. De oorzaak van het lange wachten, was dat met ingang van 1 januari in Oostenrijk het Schengen-accord is ingegaan, waardoor de Oostenrijkse douane strenger is gaan controleren aan de buitengrenzen.

Bommelding bij Sloveense kabinet

Op 10 januari om ongeveer half twaalf 's ochtends, kwam er een anoniem telefoontje binnen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken met de mededeling dat er een bom in het gebouw van het Sloveense Kabinet zou liggen die om half vier 's middags zou exploderen. De politie zocht met de modernste technieken naar de bom in het gebouw en de omgeving, maar het leverde geen resultaat op. Het gebouw werd niet ontruimd en om half vier werd er geen explosie waargenomen.

Sloveense studenten boos

Op 10 januari vond aan de Universiteiten van Ljubljana en Maribor een boycot plaats van de lessen van 10 tot 11 uur. De studenten zijn boos over de te dure warme lunch bonnen. Op 16 januari werd gedemonstreerd in Ljubljana voor het parlamentsgebouw door studenten uit Ljubljana, Kranj, Piran en Maribor. Deze acties waren georganiseerd door de studentenverenigingen. Voor de ongeveer 1000 studenten uit Maribor werd een trein en een lunchpakket geregeld. De studenten uit Maribor werden gesponsord door de restaurants die voor de studenten de warme lunches maken. Voor het parlement stonden

4 á 5000 studenten en 4de-jaars scholieren. Voor live-muziek was gezorgd.

Op een gegeven moment bekogelden de studenten politie en parlamentsgebouw met eieren, yoghurt en andere etenswaren.

Het betrof volgens zeggen, de grootste studentendemonstratie sinds 1968.

Milan Kučan bezoekt Macedonië

Op 16 januari heeft President Milan Kučan een 1-daags werkbezoek aan Macedonië gebracht. De verstandhouding tussen beide landen is zeer goed. Men hoopt dat de samenwerking in de toekomst nog intensiever wordt en succesvol blijft.

Betalen met creditcard bij benzinepomp

Sinds enige tijd kan men met een EUROCARD betalen bij de benzinepompen van ÖMV - Istra Benz. Deze organisatie beschikt over ruim 70 benzinestations en er zijn nog enkele in aanbouw. Tevens worden in Kroatië benzinestations geopend, o.a. in Umag.

Bevriezing zorgt voor ongelukken

Op zaterdag 20 januari sneeuwde het in Slovenië. De temperatuur was onder 0 Celsius waardoor de sneeuw bevroor en ijzel ontstond. Er werden 105 ongelukken geregistreerd, waarvan 33 in Ljubljana, 27 in Maribor en 11 bij Krško. De sombere balans van de ongelukken was:

3 doden, 5 zwaargewonden, 16 lichtgewonden. De slachtoffers vielen mede door te hard rijden waardoor ijsvorming op de wegen niet tijdig werd gezien.

President spreekt met Nederlandse ambassadeur

Op 22 januari sprak Milan Kučan met de Nederlandse ambassadeur voor Slovenië, Johan Theodoor Herman van Ebbenhorst Tengbergen, die werkt vanuit Wenen. Er werd gesproken over verdere samenwerking tussen Slovenië en de EU en over verdere samenwerking tussen Slovenië en Nederland. Er bestaat tevredenheid over de huidige banden. Door de samenwerking nam het aantal activiteiten tussen beide landen met 25% toe.

Sloveense Premier wil af van Minister van Economische Zaken

Premier Janez Drnovšek heeft op 25 januari de Minister van Economische Zaken, Maks Tajnikar, gedwongen op te stappen. De directeur van LEK, Metoda Dragonjo, werd tot nieuwe Minister benoemd. Metoda Dragonjo werd in 1995 uitgeroepen tot manager van het jaar.

De Premier was niet tevreden over de leiding van de zittende Minister over het industriebeleid, en de behandeling van exporteurs. Ook was de Premier ontevreden over het voorstel voor hulp aan textiel en leerhandelen.

Uit protest heeft de coalitiepartner Združene List Socialne Demokratije (ZLSD) de coalitie verlaten. Ook haar drie ministers stappen op.

De 3 Ministers zijn:

Rine Klinar - Minister voor Werk, Familie en Sociale Zaken.

Sergij Pelhan - Minister voor Cultuur.

Rado Bohinc - Minister voor kennis en technologie.

Nu de ZLSD de coalitie heeft verlaten hebben de Liberalne Democracija Slovenije (LDS) en Slovenske Kristianske Democrate (SKD) samen nog 45 zetels. (respectievelijk 30 en 15). Dit is nog net voldoende voor een meerderheid in het parlement.

Ontwikkelingen tot en met februari

NIEUWE POSTCODES IN SLOVENIË

Vanaf 1 maart jl. zij in Slovenië de postcodes veranderd. De 6 zal verdwijnen, dus: Ljubljana (was 61000) wordt 1000, Maribor (was 62000) wordt 2000, enz.

De postbus (p.p./Postni Predal) wordt xx01. Sommige grote bedrijven krijgen hun eigen postcode zodat alleen de naam, postcode en plaats vermeld hoeven te worden.

Dus de postcode van Ljubljana wordt 1000, postbusnummers 1001 en Banka Slovenije is 1505 Ljubljana.

De oude postcodes kunnen TOT 1 OKTOBER worden gebruikt.

Nieuwe Ministers

Op 7 februari werden in het Sloveense parlement de nieuwe ministers voor de opgestapte ZLDS-ministers gekozen.

De nieuwe ministers zijn geworden:

Anton Rop	- Minister van Werk, Familie en Sociale Zaken
(52 stemmen voor, 27 tegen).
Andrej Umek	- Minister van Kennis en Technologie
(48 voor, 31 tegen).
Janez Dular	- Minister van Cultuur
(48 voor, 31 tegen).

Nieuwe pantserwagen voor Sloveense Leger

Het Sloveense leger test een nieuwe pantserwagen, PANDUR genaamd. De PANDUR staat beter bekend onder de naam Steyer PANDUR 6x6, van de Oostenrijkse makelij. De wagen weegt ruim 10 ton (max. 13 ton) en heeft een maximum snelheid van 100 kilometer per uur.

ZuidKoreaanse handelsdelegatie bezoekt Slovenië

Op 9 februari was in Slovenië een handelsdelegatie uit Zuid-Korea op bezoek. Er werd een verdrag ondertekend tussen beide landen om de handelsbetrekkingen te verbeteren. Zuid-Korea zal meer gaan investeren in Slovenië. Momenteel is Zuid-Korea in Slovenië vertegenwoordigd met o.a. de volgende merken: Hyundai, Samsung, Deawwoo, Sunk Yung. De delegatie sprak onder andere met de nieuwe Minister van Economische Zaken, Metoda Dragonja.

Kort Nieuws Kort Nieuws

Op 6 februari gaf de rockster David Bowie een concert in een uitverkocht Tivoli, Ljubljana.

De President van Slovenië, Milan Kučan, sprak in restaurant Rajh in Bakovci (prekmurje) met de voorzitter van het Oostenrijkse parlement, Heinz Fischer. Er werd o.a. gesproken over de betrekkingen tussen Slovenië en Oostenrijk en tussen Slovenië en de EU.

Het Ministerie van Defensie zou besloten hebben te kiezen voor het radiosysteem van het Israëliësch bedrijf TADIRAN. Het Amerikaanse bedrijf HARRIS is niet gelukkig met deze keuze.

Op 13 februari werd bekend dat de Sloveense export in 1995 is gestegen met 21,4% ten opzichte van 1994, tot een bedrag van US\$ 8,29 miljard. De import steeg met 29,4% tot een totaal van US\$ 9,45 miljard.

De politie heeft bekend gemaakt dat in 1995 negentig mensen minder omkwamen bij verkeersongelukken dan in 1994. In totaal vielen er 209 doden in 1995. Op een bevolking van 2 miljoen wordt dit echter nog steeds als veel te veel beschouwd.

Sloveense inzending voor Eurosongfestival

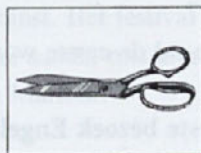
Op 10 februari werd op de Sloveense TV een wedstrijd gehouden, wie Slovenië zal gaan vertegenwoordigen tijdens het Eurosongfestival 1996 in Oslo. Er deden 11 inzendingen mee, de winnaar werd de zangeres

Regina. Regina komt uit Murska Sobota en zal deelnemen met het lied 'Dan najlepših sanj'.

Solingen opent nieuwe fabriek in Slovenië

De beroemde messen en bestek fabriek Solingen (Duitsland) heeft een fabriek, met de naam Phatos, in Lenart (bij Maribor) geopend. De fabriek begint met 32 medewerkers en aan het einde van dit jaar moeten dit er 240 zijn. De fabriek zal de volgende merken

produceren: Solingen, Othello-Solingen, Mailand-Solingen, Elfanti-Solingen en Phatos-Solingen.

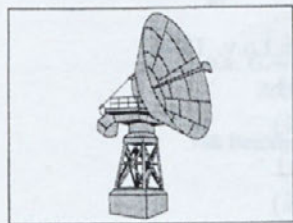

Komend bezoek Paus aan Slovenië

De Paus zal tijdens zijn bezoek, van 17 t/m 19 mei a.s., de volgende plaatsen bezoeken:

- Op vrijdag 17 mei zal de Paus na aankomst op Brnik naar Brdo, bij Kranj gaan.
- Zaterdag 18 mei (op zijn 76ste verjaardag) zal de Paus een mis houden in Ljubljana en naar Postojna gaan.
- Op zondag 19 mei wordt Maribor door de Paus worden bezocht. Hier zal hij tevens een ontmoeting hebben met de leiders van de Evangelische kerken. Daarna zal de Paus terug worden gevlogen naar Rome door Adria Airways.

Wie wordt de eerste Sloveense TV op de satelliet?

De Sloveense TV-organisatie TVS gaat onder de naam DLOSAT in 1997 programma's uitzenden. Die een combinatie zal zijn van de huidige nationale TV1 en TV2 programma's. Tevens zullen 3 radioprogramma's worden uitgezonden, waarschijnlijk o.a. radio1 en een combinatie van radio2 en -3.

Ook POP TV, van het Amerikaanse bedrijf CME heeft satelliet plannen. De organisatie heeft o.a. ook in Tsjechië TV-zenders.

Beide gaan vanaf 1997 via dezelfde satelliet uitzenden. Het betreft de satelliet 'Hotbird' 3:13 Oost, die begint met uitstralen in februari/maart 1997.

Wie zal de eerste worden die met uitzendingen via de satelliet begint?

Eerste bezoek Engelse Minister van Buitenlandse Zaken

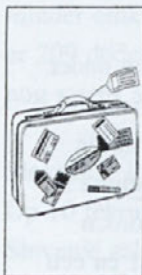
Op 19 en 20 februari was de Engelse Minister van Buitenlandse Zaken, Malcolm Rifkind, voor het eerst op bezoek in Slovenië. Hij sprak o.a. met de President Milan Kučan, de Minister van Buitenlandse Zaken Zoran Thaler en met

de Premier Janez Drnovšek. Er werd gesproken over uitbreiding van de handel tussen beide landen, Slovenië en de EU en Sloveense aansluiting bij de NAVO.

Toeristische overnachtingen in 1995

Het Sloveense Bureau van de Statistiek maakte bekend dat het aantal toeristische overnachtingen in 1995 met 0,3% is gestegen. In totaal werden er 5,88 miljoen overnachtingen geregistreerd (stijging van 0,3%). De Slovenen namen zelf de meeste overnachtingen voor hun rekening, te weten 3,45 miljoen (58,6%), een stijging van 2% t.o.v. 1994.

Het aantal overnachtingen door buitenlanders werd als volgt verdeeld:

1 Duitsland	571.601 (+ 9% t.o.v. 1994)
2 Oostenrijk	440.749 (- 8%)
3 Italië	387.804 (-15%)
4 Kroatië	212.751 (- 1%)
5 Rusland	84.680 (+17%)
6 Nederland	83.457 (- 7%)

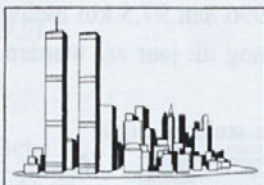
Ray Charles komt naar Slovenië

De wereldberoemde Ray Charles zal optreden tijdens het multi-culturele festival Lent'96 in Maribor. Op dit festival zullen ongeveer 400 culturele voorstellingen worden gegeven van allerlei soorten kunst. Het festival vindt plaats van 21 juni t/m 7 juli 1996. Ray Charles zal samen met zijn begeleidingsgroep 'The Raelettes' op 1 juli optreden in Maribor.

Beroemd Sloveens Oktet houdt 35-jarig jubileum

Op 20 februari vond in Cankarjev Dom in Ljubljana een optreden plaats van het beroemde Sloveense Oktet, dat dit jaar 35 jaar bestaat. Dit voorjaar treden zij onder andere op in New York voor de daar wonende Slovenen. Tevens zal men optreden in het gebouw van de VN.

De vraag rest wanneer er jongere talentvolle zangers het succesvolle Oktet over zullen nemen. Een aantal van de zangers uit het 8 man sterke Oktet is namelijk dichtbij de pensioengerechtigde leeftijd.

Ladinski Mode

De door ons gevoerde merken garanderen
U exclusieve en betaalbare mode.

o.a. G.Weber - Frankenwälder - Baruch - Kerko - Seda -
Roberto Sarto - Finn Karelia - Marianne Paris.

van Baerlestraat 41 (schuin t.o. Concertgebouw) Amsterdam
telefoon 020 - 679 37 68
Lada de Jong - Sremec

Nieuw deviezen record

Op 22 februari werd bekend gemaakt dat de Sloveense deviezenreserve op 31 december 1995 een nieuw record had gebroken. Op 31-12 bedroeg de totale deviezen reserve 3,426 miljard Dollar. De Centrale bank neemt hiervan 1,8016 miljard voor haar rekening, de Handelsbank 1,6244 miljard.

Nieuwe kilometers autosnelweg

DARS (Družba za Autoceste v Republiki Sloveniji) maakte bekend dat in 1996 aan 97,5 km nieuwe autosnelwegen wordt gewerkt, waarvan 56 km nog dit jaar zal worden geopend.

Deze stukken zijn:

- Šentilj - Pesnica (oktober 1996), van de Oostenrijkse grens naar Maribor.
- Selo - Šempeter (mei 1996), bij Nova Gorica.
- Hoče - Arja Vas (eind 1996), Tolweg Maribor - Celje: de resterende 35 km 2-baansweg wordt 4-baans.

McDonald's wil uitbreiden

McDonald's Central Europe, dat zijn zetel heeft in Wenen, heeft bekend gemaakt dat het tot het 2000 minimaal 20 tot 25 restaurants in Slovenië wil hebben. Tot nu toe heeft McDonald's in Slovenië 2 McDrives (1 in Ljubljana en 1 in Maribor), 3 restaurants (1 in Ljubljana, 1 in Maribor en 1 in Celje). In 1996 zal men minimaal 7 restaurants openen in o.a.: Velenje, Kranj en Novo Mesto.

McDonald's Slovenië werkt nauw samen met de volgende bedrijven in Slovenië: ABC Pomurka Murska Sobota, Perutnina Ptuj, Žito Ljubljana, Mercator EMBA Ljubljana, Kolinska Slovenj Gradec, Coca Cola Slovenija te Žalec, Marle en IMP Maribor.

Ontwikkelingen in maart

Nieuwe benzineprijzen

Het parlement heeft een stijging van de benzineprijzen met 6,9% goedgekeurd. De prijsstijging geldt met ingang van 1 maart.

De prijzen zijn nu:

- Super (98): 82,20-82,50 SLT/l= $\pm f$ 1,02/l.
- Euro-loodvrij (95): 74,20-74,50 SLT/l= $\pm f$ 0,92/l.
- Normaal (91) 70,20-70,50 SLT/l= $\pm f$ 0,87/l.
- Diesel 74,30-74,60 SLT/l= $\pm f$ 0,92/l.

Minister Economische Zaken in de V.S.

Van 3 t/m 5 maart was de Minister van Economische Zaken, Janko Deželak, in Baltimore (VS). Hier vond de 4de conferentie van Ministeries voor Economie, Industrie en Handel Oost-West plaats. De Minister leidde de Sloveense delegatie. Hij sprak o.a. met zijn collega's uit Bulgarije en Estland.

Minister Buitenlandse Zaken in Egypte

De Minister van Buitenlandse Zaken, Zoran Thaler, was in maart op officieel bezoek in Egypte waar hij sprak met de voorzitter van de regering, Kamel Ganzuri, de Secretaris Generaal van de Arabische Liga, Ahmed Meguid, en met de President, Hosnij Mubarak. Thaler ondertekende met zijn Egyptische collega, Amro Helmi, een protocol over samenwerking tussen de beide Ministeries van Buitenlandse Zaken en een overeenkomst over opleiding, cultuur en kennis.

Kort Nieuws Kort Nieuws

Op 3 maart gingen veel mensen skiën en naar Bohinj, waar het Bohinjsko Jezero was bevroren. Het ijs had een dikte van 15-18 cm, dik genoeg om erop te lopen of te schaatsen. Dit was een lange tijd niet

gebeurd.

Op 6 maart ontving Milan Kučan de ambassadrice van Ierland, Thelma Maria Doran die werkt vanuit Wenen. Tevens ontving de President de nieuwe Fillipijnse Ambassadeur in Slovenië, Jose A. Zaide Jr. Beiden overhandigden een aanbevelingsbrief aan de President.

DARS heeft op 6 maart bekend gemaakt dat de aanleg van het traject Hoče - Arja Vas voor ligt op schema.

President Milan Kučan was voor een 2-daags bezoek in Bulgarije. Hij sprak met President Željko Želez en Premier Žan Videnov. De Sloveense delegatie bestond, naast Kučan, uit zijn vrouw Štefka en de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, Ignac Golob.

Op 13 maart was Premier Janez Drnovšek in Parijs op het hoofdkantoor van de OECD, Château de la Muette. Hier werd de officiële lidmaatschapsaanvraag ingediend. Drnovšek sprak tevens met President Juppé en met Secretaris-Generaal Jean-Claude Pay.

Op dinsdag 12 maart werden als gevolg van sneeuwval 250 ongelukken geregistreerd, hierbij vielen 2 doden.

Opnieuw stakingen door (tand)artsen

FIDES heeft aangekondigd dat er op 21 maart opnieuw gestaakt zal worden omdat de gesprekken op niets zijn uitgelopen. De artsen eisen onder andere meer loon. Met ingang van 21 maart worden zondagsdiensten gedraaid. De staking begon om 7.00 uur en het was niet bekend hoe lang de staking ging duren.

Detectives doen examen

Op 6 maart deden voor het eerst 15 deelnemers een professioneel detective-examen. De geslaagden kregen een bewijs van succesvolle aflegging van het examen een licentie en een officiële detectivepas.

Economie Economie

Op 13 maart is het bedrijf Videm Krško verkocht voor 35,5 miljoen DM aan het Tsjechische bedrijf ICEC, dat een dochteronderneming heeft in Ljubljana met dezelfde naam.

Het nu verkochte bedrijf was sinds april 1993 bankroet.

Van 13 t/m 15 maart bezochten managers van Japanse bedrijven Slovenië. Dit was georganiseerd door GZS (Gospodarke Zbornica Slovenije) in samenwerking met JETRA (Japanese External Trade Organization). De Japanners bezochten o.a. Vina Koper, Litostroj, Iskratel-Kranj en Elan. De managers waren van : Komatsu UK, Panasonic Eastern Europe, Hitachi Belgium, Yamaha Motors Austria, Toshiba Austria, Industrial Bank of Japan, en Mitsubishi Heavy Industries Austria.

Staking bij RTV Slovenija

Op maandag 18 maart werd door de journalisten van RTV-Slovenija gestaakt. Alleen de allerbelangrijkste informatie werd op Radio en TV doorgegeven. De staking had geen gevolg voor de nieuwsuitzendingen van POP-TV en TV3, die privézendings zijn.

De staking ging over secundaire arbeidsvoorwaarden en loon. De staking duurde 2 dagen. Indien de directie van RTV-Slovenija niet akkoord gaat met de eisen zal op 16 april het werk opnieuw worden neergelegd.

Slovenië op financiële lijst

Het engelstalige financiële blad "Euromoney", maakte bekend dat Slovenië op de 38ste plaats van in totaal 160 landen staat op een lijst met economische verwachtingen voor dit en het volgend jaar.

Alexander Vink

Mladinski dom Plešivcem

Hallo vrienden van Slovenië,

Hierbij een verhaaltje van een andere vriend van Slovenië. Ik, Mike Hermans, ga per 1 april werken in Slovenië. Ik ga dit doen voor de organisatie 'Jugendgruppe Osteuropa Double Dutch'. Toen ik jong was droomde ik van een onbewoond eiland. Helemaal op jezelf aangewezen zijn, dat leek mij wel wat. Het project vindt plaats op een berg zo'n 20 km. van Valenje, goed drie kwartier met de auto rijden. In de omgeving staan weliswaar een paar boerderijen maar die zijn alleen in de zomer bewoond. Er is mij verteld dat ik ± 300 dagen alleen op de berg zal zijn (mijn onbewoonde eiland).

Jugendgruppe Osteuropa is een vertaling van Youth for Europe. Dit overkoepelend orgaan wordt gesponsord door de Europese Unie, en heeft tot doel jongeren samen te brengen uit 4 Europese landen, 2 EU-lidstaten en 2 'derde landen'. Het is de bedoeling dat zij hun kennis van cultuur, omgeving en geschiedenis uitwisselen en hun saamhorigheidszin ontwikkelen. In de vakantie van dit jaar komen de jongeren uit Rusland, Slovenië, Duitsland en Nederland. Het is voor mij een uitdaging om deze jongeren te leren naar elkaar te luisteren zonder geloofs- of lands-overtuiging. Ik hoop dat er tijdens deze vakantie concrete oplossingen komen voor de boeren in de omgeving en voor de infrastructuur. Tevens hoop ik dat er nieuwe vriendschappen ontstaan.

Het huis waar wij verblijven is nog niet helemaal af. Er ontbreken hier en daar nog stopcontacten, de lampjes hangen nog niet, hier en daar ontbreekt nog een deur en de meubelen zijn er nog niet. Ik ben hier

bezig om $\pm$ f5000,- bijeen te brengen voor een keukenuitzet. De vakanties worden op de reiskosten na volledig vergoed door de Europese Unie. Voor alles buiten de

vakantie zijn wij afhankelijk van donaties. Deze donaties komen op dit moment hoofdzakelijk van de kerk en ik wil gaan proberen om geld los te krijgen van het bedrijfsleven. De meubelen worden vóór de volgende periode aangeschaft. De volgende vakantie is gepland van 23-5-'96 t/m 8-6-'96. Mochten er lezers zijn die enerzijds een donatie willen doen of anderzijds tussen de 15 en 25 jaar zijn die geïnteresseerd zijn in een goedkope en mooie vakantie zoals hiervoor beschreven dan kun je altijd contact met mij opnemen. Tot zover mijn verhaaltje. Ik hoop dat ik in de toekomst net zo'n goede vriend van Slovenië zal zijn als jullie.

Mike Hermans

adres:

Mladinski dom pod Plešivcem
t.a.v. Mike Hermans, Double Dutch
Zgornji Razbor, Postfach 49
3325 Šoštanj, Slovenië

tel: 00386-609-629551

fax: 00386-63-881130

De kerkelijke gezindheid van de Slovenen

Ik ben gevraagd om een stukje te schrijven over de kerkelijke gezindheid van de Slovenen. En dat doe ik maar al te graag.

Als je zegt dat Slovenië een katholiek land is, dan heb je gelijk. Toch is er meer over te zeggen. In "Operation World" van Patrick Johnstone staat een aantal interessante

gegevens over Slovenië. In het onderstaande overzicht vergelijk ik die met de situatie in Nederland.

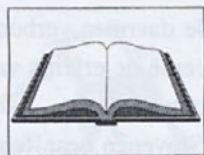
	<u>Slovenië</u>	<u>Nederland</u>
Oppervlak	20.300 km ²	41.800 km ²
Bevolking	1.979.000	15.312.000
niet-gelovig/anders	17,5%	30,6%
Moslim	-	2,7%
Hindoe	-	1 %
Boeddhist	-	0,9%
Joods	-	0,1%
Christen	82,5%	64,7%
- Rooms Katholiek	81 %	35,6%
- Protestant	1,3%	28,3%
- Orthodox	0,1%	-
- Anders Katholiek	-	0,1%
- Jehova's Getuigen en anderen	0,8%	0,1%

In aantallen kunnen we de protestanten in Slovenië nog verder uitsplitsen.

Protestanten	<u>totaal</u>	<u>leden</u>
Luthersen	19.000	7.600
Zevende-dag Adventisten	5.100	3.300
Evangelisch/Pinksteren	1.000	600
Baptisten	500	300
Overigen	300	200

Verder kan nog opgemerkt worden dat de meeste protestanten voorkomen in het Oosten van Slovenië.

Al in 1584 werd de bijbel vertaald in het Sloveens. Slovenië werd daarmee de 12de natie ter wereld, die over een bijbel in de eigen landstaal beschikte. Toen was nog 85% van de bevolking protestant. Tijdens de contra-reformatie hebben de Rooms Katholieken wederom de overhand gekregen.

Sinds december 1993 is er ook in Slovenië een bijbelgenootschap. De laatste vertaling van het Nieuwe testament dateert van 1984, de vertaling van het Oude Testament uit de zestiger jaren. In het voorjaar van 1992 werden 15.000 bijbels gedrukt. Die waren na ruim 2 jaar uitverkocht. In november 1994 werden 10.000 bijbels gedrukt, waarvan 8.000 met de deuterokanonieke boeken. Dit jaar (1996) hoopt men een geheel nieuwe vertaling van de Bijbel uit te brengen.

Marco Dilweg

(de schrijver is Slovenië coördinator van de Europese Evangelische Zending).

Slovenië voelt zich gepakt door Italië

Een korte wandeling door het fraaie oude centrum van Ljubljana spreekt boekdelen. De straten en gevels zijn schoon, de etalages van de meeste winkels zien er aantrekkelijk uit en liggen vol prijzige luxe-artikelen. Zichtbare tekenen van armoede zijn vrijwel niet te vinden in de ruim 300.000 inwoners tellende Sloveense hoofdstad. De ronkende en walmende Trabantjes, oude Lada's en Yugo's die in vrijwel elke Centraal- en Oosteuropese steden nog altijd deel uitmaken van het straatbeeld, zijn in geen velden of wegen te bekennen. Het Sloveense autobestand bestaat vrijwel geheel uit jonge Europese en Japanse middenklassers. Het gaat de nog geen vijf jaar oude Republiek Slovenië duidelijk voor de wind. Terwijl de overige voormalige deelrepublieken van Joegoslavië moeizaam een uitweg uit de vernietigende oorlogen in Bosnië en Kroatië

en de daarmee verbonden economische en sociale ellende zoeken, heeft Slovenië de erfenis van maarschalk Tito al lang en breed achter zich gelaten.

De Slovenen beseffen maar al te goed dat ze geluk hebben gehad. Toen het wankelende federale Joegoslavië in 1991 uiteen spatte, doordat Slovenië en Kroatië zich onafhankelijk verklaarden, was dat het startsein voor bloedige oorlogen in Kroatië en later in Bosnië. Slovenië kwam er, na een tiendaags 'oorlogje' met het Joegoslavische leger (63 doden, van wie vijftien Slovenen) achteraf gezien goed van af. "Vergeleken met wat er in Kroatië en Bosnië gebeurd is, kun je stellen dat we met de schrik zijn vrijgekomen en hooguit wat schrammen hebben opgelopen", zo stelt Ali Zerdin, een journalist die voor het onafhankelijke weekblad *Mladina* werkt.

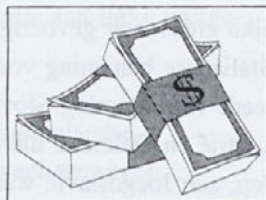
Na de kortstondige euforie over de bereikte onafhankelijkheid zijn de Slovenen gewoon verder gegaan met wat ze altijd al deden: hard werken. Slovenië was ten tijde van Tito al verreweg de welvarendste deelrepubliek van Joegoslavië, het meest liberaal in economisch opzicht en het meest gericht op West-Europa. "Het gemiddelde inkomen lag hier twee maal zo hoog als het Joegoslavische gemiddelde en zelfs tien maal zo hoog als in de armste delen van het land. Die enorme verschillen en de onenigheid over de te volgen economische koers met Belgrado hebben mede geleid tot het uiteenvallen van Joegoslavië", zegt de journalist.

Het einde van Joegoslavië betekende voor de Sloveense economie een enorme klap. Ruim veertig procent van de afzetmarkt van het Sloveense bedrijfsleven was van de ene op de andere dag verdwenen. Maar na de moeilijke jaren '92 en '93 toen het nationale inkomen jaarlijks met meer dan 20 procent daalde, lijkt Slovenië economisch gezonder dan ooit.

Beste leerling

Vergeleken met andere Centraal- en Oosteuropese landen is Slovenië ongetwijfeld de beste leerling van de klas. De enige onvoldoende op het rapport is de hoge werkloosheid (ruim 14 procent), maar op alle andere

onderdelen scoort Slovenië hoog. Het inkomen per hoofd van de bevolking ligt ruim boven de 8000 dollar per jaar, de reële koopkracht ligt zelfs in de buurt van de 12.000 dollar per jaar.

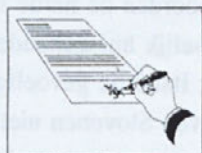

De inflatie is ruim onder de tien procent beland. Op al die fronten is Slovenië landen als Hongarije en Tsjechië, toch ook geen slechte 'leerlingen', ver vooruit. Slovenië beschikt bovendien over een stabiele regering, een pluriforme pers en behandelt haar minderheden voorbeeldig.

Wie met Sloveense journalisten, politici of economen praat, krijgt overal hetzelfde verhaal te horen: "We zijn klaar voor de Europese Unie."

Volgens sommigen zou Slovenië zelfs al aan alle criteria voor de Europese Monetaire Unie kunnen voldoen, iets dat van menige EU-lidstaat niet bepaald gezegd kan worden. "De vergelijking met landen als Portugal en Griekenland kunnen we op veel punten doorstaan. Daar spiegelen we ons meer aan dan aan landen als Tsjechië en Hongarije", aldus Slava Partlic, commentator van het dagblad *Delo*.

Wat veel Slovenen steekt, is dat Slovenië ondanks al die goede rapportcijfers nog altijd geen uitzicht heeft op het volwaardige lidmaatschap van de Europese Unie. Sterker nog: in de lange rij kandidaten voor toetreding tot de EU staat de 'beste leerling van de klas' helemaal achteraan. Terwijl aspirant-leden als Malta, Cyprus, Hongarije, Tsjechië, Roemenië, Bulgarije en zelfs de drie Baltische staten al lang associatie-verdragen met de EU ondertekend hebben (de eerste stap op weg naar onderhandelingen over een volwaardig lidmaatschap), wacht Slovenië nu al meer dan twee jaar op het tekenen van een associatieverdrag.

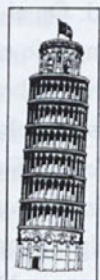

Oud zeer

De reden is simpel: Slovenië's machtige buurman Italië ligt dwars. Italië wil Slovenië pas toelaten tot de 'wachtkamer' van de EU als Slovenië concessies doet op een terrein dat aan beide zijden van de gemeenschap-

pelijke grens zeer gevoelig ligt: dat van de zogenaamde 'Esuli'. Dat is de Italiaanse benaming voor de tienduizenden Italianen die na de Tweede wereldoorlog Slovenië en Kroatië moesten verlaten omdat delen van Istrië en Dalmatië die tussen de twee wereldoorlogen onder Italië vielen, aan Joegoslavië werden toegewezen.

Italië stelt dat de tienduizenden Italianen die in 1945 moesten vluchten (de Slovenen gebruiken overigens de terminologie 'vrijwillig vertrokken') alsnog financieel gecompenseerd moeten worden voor het verlies van hun eigendommen of het recht moeten krijgen die voor een zacht prijsje terug te kopen. Een claim die bij de twee miljoen Slovenen de haren te berge doet rijzen.

Ali Zerzin begint zich duidelijk op te winden als het probleem te sprake komt. "Italië schildert de Esuli af als slachtoffers van het communisme en Tito, maar de historische werkelijkheid is heel anders. Grote delen van het huidige Slovenië en Kroatië kwamen na de Eerste Wereldoorlog in Italiaanse handen. Al in het begin van de jaren twintig zette Mussolini een 'Italianiseringscampagne' van die gebieden in. Tienduizenden Slovenen konden vertrekken en hun plaats werd ingenomen door Italiaanse fascistten. Dat zouden we nu 'etnische zuivering' noemen", aldus Zerzin. "Veel van die Esuli die na 1945 vertrokken, behoorden de harde kern van Mussolini's aanhang en hebben hier vreselijk huisgehouden", voegt hij eraan toe.

Dat Italië de gevoelige kwestie nu weer aan de orde stelt, heeft volgens tal van Slovenen niet toevallig te maken met de verwarde binnenlandse politieke situatie in Italië. "Sinds 1992 spelen de Italiaanse neo-fascisten een belangrijke rol in de Italiaanse politiek. Sinds die tijd is de kwestie weer opgerakeld, terwijl daar helemaal geen grond voor is", zo meent ook Slava Partlic.

De kwestie van de 'Esuli' is namelijk volkenrechtelijk gezien allang geregeld: In de jaren zeventig en tachtig hebben Italië en Joegoslavië een dikke streep onder het oude zeer gezet via de verdragen van Ossimo

en Rome. Daarin is ook de betaling van compensatie aan Italië vastgelegd.

Chantage

Zerdin en tal van andere Slovenen, minister van buitenlandse zaken Zoran Thaler inbegrepen, spreken zonder al te veel omwegen van 'chantage'. "Slovenië wil graag zo snel mogelijk lid van de EU worden. We zijn er mentaal en economisch gezien klaar voor, meer dan wie ook. Maar Italië wil munt slaan uit onze ambitie om lid te worden en misbruikt haar vetorecht om concessies af te dwingen", zo meent Ali Zerdin.

"We zijn bereid om een verzoenend gebaar te maken, maar van enige concessie kan geen sprake zijn", zo verwoordt hij het Sloveense standpunt. "Als dit soort methodes door de EU worden geaccepteerd, schep je bovendien een levensgevaarlijk precedent. Denk maar eens aan de Sudetenduitse kwestie of aan de miljoenen Duitsers die uit het huidige Polen verdreven zijn".

Hans Gertsen

- * Dit artikel werd eerder gepubliceerd in de regionale dagbladen en met toestemming overgenomen.

SPORT SPORT SPORT

December 95

Skispringen

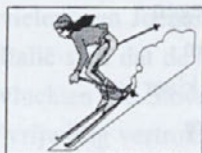
De opening van het nieuwe spring seizoen op 8 december '95 in Villach, Oostenrijk, was geen succes voor de Sloveense springers. Kladnik wist de 30ste plaats te behalen, Žonta werd 46ste en Meglič kwam niet verder dan de 50ste plaats.

Op zaterdag 9 december werd gesprongen in Planica, bij Kranjska Gora en het drielanden punt van Slovenië, Italië en Oostenrijk. Ook dit werd

geen Sloveens succes.

Tijdens de wedstrijden van Chamonix op 16 december werd Franc 12de.

Skiën

Vrouwen: De maand december begon uitstekend met op 7 december in Val d'Isere een 3de en op 8 dec. een 2de plaats voor de Sloveense Mojca Suhaldolc. De Super G op 7 dec ging wat minder voor de Sloveense dames. De resultaten waren: 35 Katja Koren, 36 Alenka Dovžan en 37 Urška Hrovat.

16 en 17 december verliepen wat beter. In St. Anton werd Suhadolc bij de afdaling 12e en maakten Hrovat (2de) en Koren (3de) van de slalom een Sloveens onderonsje.

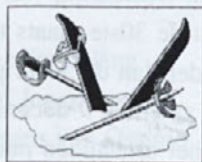
Veysonnaz vormde het strijdperk op 20, 21 en 22 december. Koren was de beste Sloveense op zaterdag met een 42ste plaats. Op zondag behaalde ze de 12e plek achter Hrovat op de 11de en voor Suhadolc op de 20ste plaats. De 22ste was weer een goede dag: 2de Hrovat, 4de Koren en 10de Suhadolc.

De stand voor de wereldbeker na 12 wedstrijden voor de Sloveense dames zag er als volgt uit: 8 Hrovat, 12 Suhadolc, 21 Koren en 78 Bračun.

De stand bij de Super G is: 6 Suhadolc, 18 Hrovat en 19 Koren.

De stand bij de slalom is: 2 Hrovat en 3 Koren.

Mannen: De start van het seizoen was wat minder goed. Op 19 december j.l. speelde zich een drama af in Madonna di Campiglio. Jure Košir zette bij de 1ste afdaling de beste tijd neer voor Tomba op de 3de plaats. Tijdens de 2de afdaling was Tomba de sterkste maar probeerde Košir die tijd te verbeteren. 20 seconden voor de finish ging hij echter onderuit en verspeelde zijn kansen, nadat hij bij het tussenstation nog de beste tussentijd had. Wat een pech.

Košir viel wederom in de tweede manche van de wedstrijden op donderdag 21 december in Kranjska Gora. Wegens dichte mist moest de eerste afdaling, waarbij Jure Košir weer de snelste tijd had geskied, opnieuw afgelegd worden. Tomba kwam niet opdagen, maar Košir viel op weg naar waarschijnlijk de snelste tijd. Kunc werd hier 19de en Koblar 20. Op vrijdag 22 december ging het heel wat beter. Košir werd 2de, Miklavž 10de, Kunc 18de en Vrhovnik 27ste.

De stand op de wereldbeker voor de Sloveense mannen zag er op 22 december als volgt uit: 8 Jure Košir, 26 Mitja Kunc, 28 Miklavž, 72 Koblar, 73 Vrhovnik, 97 Brezavšek, 108 Rauter en 116 Mlekuč.

Bij de Super G is de stand: 12 Košir, 22 Kunc, en 29 Koblar.

Bij de slalom is na 4 van de 9 afdalingen Košir 3de, Miklavž 6de, Kunc 13de en Vrhovnik 23ste.

Januari '96

IJshockey

Op woensdag 3 januari heeft **Nederland met 10-0 verloren van Slovenië** in Bled. Dit was een kwalificatie wedstrijd voor de wereldbeker in groep C1 (tot 20 jaar). de tussenstanden waren 5-0, 2-0, 3-0.

Skiën

Vrouwen: Op 6 en 7 Januari was Maribor aan de beurt. De resultaten waren op de reuzenslalom: 5 Suhadolc, 20 Koren, en 28 Potisk-Ribič. De slalom leverde op: een 6de plaats voor Hrovat en een 12de voor Bokal.

Op 13 januari behaalden Hrovat een 1ste en Bokal een 10de plaats bij de slalom in Garmisch-Partenkirchen.

Eind januari was de wereldbeker stand: 12 Hrovat, 17 Suhadolc, 26 Koren, 52 Bokal, 94 Bračun en Potisk-Ribič.

Bij de reuzenslalom was de stand 8 Suhadolc, 22 Hrovat, 24 Koren en Bokal en 54 Potisk-Ribič.

Bij de slalom was de stand: 2 Hrovat, 9 Koren en 29 Bokal.

Mannen: 6 en 7 januari hebben zij in Flachau geschied. De Sloveense resultaten waren daar: Košir 15de en Kunc 19de op de reuzenslalom. Een dag later werden Košir 3de, Miklavz 14de en Vrhovnik 19de op de slalom.

In Kitzbühl werden deze drie op 14 januari in dezelfde volgorde 3de, 11de en 16de.

21 januari werd in Veysonnaz een Sloveense dag met voor Rene Mlekuž (met startnummer 64) een 2de en voor Miklavz een 5de plaats.

Stonden voor de wereldbeker; 11 Košir, 25 Miklavz, 37 Kunc, 60

Mlekuž, 70 Vrhovnik, 92 Koblar, 119 Brezavšček, 129 Rauter.

Bij de reuzenslalom: 12 Košir, 22 Kunc en 30 Koblar.

Bij de slalom: 3 Košir, 7 Miklavz, 21 Mlekuž, 23 Kunc en 27 Vrhovnik.

Februari

Skien

Vrouwen: Tijdens de wereldkampioenschappen in Sierra Nevada op zaterdag 24 februari werd Urška Hrovat 3de in de slalom, N.Bokal werd 10de.

Stand om de wereldbeker: 13 Hrovat, 18 Suhadolc, 30 Koren, 26 Bokal, 88 Potisk-Ribič en 100 Bračun.

Mannen: De slalom liep niet zo goed in Sierra Nevada. Miklavc werd 5de en Kunc 14de. Jure Košir was bij de eerste afdaling 4de, maar tijdens de tweede maakte hij een fout waarbij hij viel en zijn kans op een medaille verloor.

Skispringen

De Sloveense skispringer Urban Franc werd 3de in Taupiz/Bad Mitterndorf in het weekend van 10 februari.

Maart

Skiën

Vrouwen: De eindstanden van de wereldbeker wedstrijden op 10 maart waren als volgt:

wereldbeker: 14 Hrovat, 19 Suhadolc, 35 Koren, 49, Bokal, 92 Potisk-Ribič, 103 Bračun.

slalom: 2 Hrovat, 13 Koren, 22 Bokal.

afdaling: 17 Sudaholc.

reuzenslalom: 10 Sudaholc, 20 Hrovat, 27 Bokal, 56 Potisk-Ribič.

Mannen: Op de laatste dag van het seizoen werden Košir en Miklavz nog net even 3de en 7de tijdens de slalom op 10 maart.

De eindstanden om de wereldbeker waren: 13 Košir, 24 Miklavz, 49 Kunc, 67 Mlekuž, 74 Koblar.

slalom: 5 Košir, 6 Miklavz, 23 Mlekuž, 24 Kunc, 27 Vrhovnik.

reuzenslalom: 17 Košir, 21 Kunc, 33 Koblar, 37 Brezavšček.

Skispringen

Tijdens de wereldkampioenschappen van 1-3 maart in Lahti, Finland, zorgde Slovenië voor een sensatie. Op 1 maart werd de 17-jarige Primož Peterka 3de, Gostiša 17de en Meglič 28ste. Op 2 maart sprong Peterka een nieuw record tijdens het springen voor landenteams. Hij sprong 127 m. Op zondag 3 maart werd Peterka 2de. Slovenië staat in het klassement voor landen op de 6de plaats, voor Zwitserland.

Atletiek

Tijdens de Europese Kampioenschappen Indoor Atletiek in Stockholm kreeg de 25 jarige Sloveense sprintster Jernej Perc op 9 maart brons op de sprint over 60 meter. Op 10 maart behaalde de hordenloopster Brigitta Bukovec zilver op de 60 meter horden. Dit was voor de

eerste keer in de geschiedenis van de Sloveense indoor atletiek. Hiermee eindigde Slovenië op de 22ste plaats van de 25 landen die medailles gewonnen hadden op deze EK indoor atletiek.

Biathlon

De 24 jarige Andreja Grašič, instructrice in het Sloveense leger, staat op dit moment 4de in de ranglijst voor de wereldbeker.

Beroemde Slovenen op de tolarbiljetten

Dr. France Prešeren

Vandaag zal ik proberen de belangrijkste gebeurtenissen en personen uit het leven van de belangrijkste Sloveense dichter, France Prešeren, te beschrijven. Daarnaast zal ik sommige, voor bepaalde periodes kenmerkende gedichten in het kort voorstellen. Daarbij zal ik meer aandacht schenken aan de inhoud dan aan de vorm, al is de vorm zeker bij Prešeren net zo belangrijk.

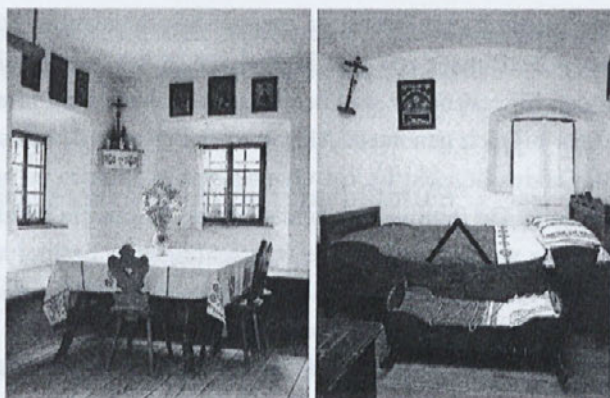
Voor de Slovenen onder ons zal dat een opfrisbeurt over Prešeren zijn en ik hoop dat de Nederlanders op deze manier iets over onze meest geniale dichter zullen leren.

Dr. France Prešeren is geboren op 3 december 1800 in Vrba, een dorp in Gorenjska. Zijn familie had de bijnaam Ribič. Het geboortehuis bestaat nog steeds en is geopend voor bezoekers. Een interessant gegeven is dat in de familie van Prešeren van zowel de moeders als de vaders kant vele intellectuelen kende, de meesten van hen katholieke priesters. Prešeren heeft maar een paar kinderjaren in het ouderlijk huis doorgebracht; toen hij zeven jaar was heeft zijn oom Jožef, een priester in Dolenjska, hem bij zich genomen. Aldaar heeft Prešeren de basisschool bezocht. Daarna bezocht hij het Gymnasium in Ribnica en het Lyceum in Ljubljana. De familie verwachtte dat hij de traditie voort zou zetten om priester te worden. Tegen alle verwachtingen in besloot hij in Wenen filosofie en rechten te gaan studeren. Zijn ouders hadden daar uiteindelijk wel begrip voor maar de ooms niet en hebben toen hun studietoelagen ingetrokken. Prešeren stond vanaf dat moment op zichzelf en nam allerlei baantjes. Zo was hij ook groepsleider in een internaat maar verloor zijn baan wegens zijn liberale houding en bovendien las hij verboden literatuur. Hij heeft daarna veel moeite gehad met het zoeken naar een nieuwe betrekking.

De gedichten van Prešeren vertellen ons veel over zijn leven en zijn visie op het leven, zijn overtuigingen, de vrolijke en trieste gebeurtenissen en ook de verhoudingen in de maatschappij: de klasseverschillen, de politiek, over de houding van de staat ten opzichte van Slovenen en Sloveen zijn. In die tijd gebeurt er veel op het gebied van de Sloveense taal. De spelling en grammatica krijgen vorm. Ook over deze veranderingen lezen we in de gedichten van Prešeren. Prešeren is ervan overtuigd dat de Sloveense taal zoals deze leeft tussen de mensen goed genoeg is om je diepste gedachten en emoties te kunnen uitdrukken. Dit in tegenstelling tot sommige conservatieve personen op taalkundig gebied. Sommige gedichten zijn voor niet-kenners moeilijk, onbegrijpelijk, donker. Weer andere gedichten wakkeren de nationale trots en

bewustzijn aan, of ze zijn grappig en stekelig. Toch verbergt ieder van die gedichten een stukje uit zijn persoonlijk leven en ervaringen. Hieruit blijkt hoe veelzijdig Prešeren is voor wat betreft de dichterlijke creativiteit.

Tijdens zijn studie in Wenen las Prešeren in zijn vrije tijd werken van klassieke dichters. Ook zelf begon hij in die tijd te dichten. Reeds zijn eerste gedichten getuigen van de grote genialiteit van Prešeren. Uit deze periode zijn behouden: vertaling van Lenora, Povodni mož (Waterman), Zvezdogledom (Aan sterrenkijzers), en Dekletom (Aan meiden). Ondanks het feit dat het om de allereerste gedichten gaat, kan men absoluut niet spreken over beginnerspoëzie. Als we als voorbeeld Povodni mož nemen. Dit is de eerste Sloveense ballade. Kenmerkend voor een ballade is dat het van oorsprong een danslied is geweest dat later een spannend en griezelig karakter kreeg. Het onderwerp voor dit gedicht heeft Prešeren overgenomen van een verhaal welke Valvasor in Das Ehre des Hertogdums Krain reeds beschreef: Urška Šefer die ergwas is meegenomen in Ljubljana-rivier door de waterman - een watermonster met menselijk uiterlijk. Aan dit verhaaltje hangt een persoonlijke gebeurtenis: ook Prešeren is door een meisje afgewezen. In deze ballade heeft Prešeren al haar kenmerken ondergebracht. Het dansritme herhaalt

zich door het hele gedicht. Het verhaal is naar het voorbeeld van een klassieke Griekse tragedie opgebouwd, de spanning groeit totdat deze toppunt bereikt, waarna een ontknoping volgt. Dit gedicht is in ieder opzicht perfect en getuigt van een volmaakte verhouding tussen de vorm en de inhoud. Ook de latere gedichten bewijzen dat Prešeren een meesterlijke dichter is. Al zijn gedichten zijn inhoudelijk en formeel volmaakt, zoals men dat bij de klassieke werken gewend is.

Prešeren komt met de doctoraal in rechten terug naar Ljubljana in 1828. Zijn verzoeken om een zelfstandige advocatenkantoor te starten worden door de Oostenrijkse autoriteiten tot vijf maal toe afgewezen. Hij werkt zo als 'stagiair' in een advocatenkantoor. Dit is kenmerkend voor de tijd waarin Prešeren leeft. Ambtelijke functies en belangrijke posten waren bekleed door de Oostenrijk-georiënteerde burgers en mensen van adellijke afkomst. Pas zijn zesde aanvraag om als zelfstandige advocaat aan het werk te mogen is positief besloten. Prešeren mag een eigen advocatenkantoor openen in Kranj in 1846.

Prešeren heeft daarom een miserabel leven moeten leiden. Hij was teleurgesteld, verbitterd en woedend over de situatie waarin hij zich bevond. Al deze gevoelens heeft hij in zijn gedichten verwerkt.

In Ljubljana raakte Prešeren bevriend met Matija Čop en Andrej Smole. Zij zijn zijn beste vrienden geworden. Juist aan zijn vriendschap met Čop hebben wij Slovenen de onschatbare waarde van Prešeren's werken te danken. Daarom lijkt het mij niet overbodig om de rol welke Čop speelde in Prešeren's leven wat meer aandacht te geven.

Matija Čop is geboren in Žirovnica in 1797. Hij studeerde in Ljubljana en in Wenen. In Wenen is hij afgestudeerd in filologie. Hij was een ware intellectueel. Hij sprak en schreef 19 talen waaronder alle slavische talen. Hij heeft o.a. gedoceerd op de universiteit in Lvov in Polen. In 1828 is hij naar Ljubljana gekomen waar hij bibliothecaris werd in de Lyceum bibliotheek (nu nationale- en universiteitsbibliotheek). Dit werk heeft hij gedaan tot zijn dood in 1835. Čop was geen gezelschapsmens.

Hij was heel rustig en serieus van nature. Trouwen is hem twee keer mislukt. Hij gaf zijn spaarcenten uit aan boeken en was een ware kenner van de kunst en in het bijzonder de literatuur van de antieke tijd tot aan zijn tijd (romantica). Doordat hij zo veel vreemde talen spraak kon hij alle werken in de oorspronkelijke taal lezen. Dat maakte voor hem mogelijk dat hij de literaire werken tot in de perfectie heeft kunnen leren kennen. In theoretisch opzicht behoorde hij tot de neo-romantische school. Hij was een voorstander van de klassieke harmonie waarbij de diepste gedachten en de meest verfijnde emoties in een perfecte vorm weergegeven werden. Bij Čop heeft Prešeren kennis gemaakt met alle dichtersvormen en regels die er waren. Čop was als een open boek. Vele malen hebben de twee vrienden lange gesprekken gevoerd. Niet alleen over de kunst en literatuur maar ook over ethische en politieke vraagstukken. De rol van mentor die Čop op zich genomen had, is zijn grootste (niet geschreven) werk. De Slovenen hebben twee mensen nodig gehad om hun literatuur tot aan het Europees niveau te laten rijzen. Prešeren had geen voorgangers. Hij heeft zich als eerste en als enige naar de top gewerkt.

De periode in Ljubljana tussen 1828 en 1833 is vol teleurstellingen. Prešeren kan geen carrière maken. In zijn gedicht "Slovo od mladosti" (Vaarwel aan mijn jeugd) uit 1830 blikt hij terug op zijn jeugd. Hij had

er weinig leuke dingen in beleefd. Al vroeg is hij tot het besef gekomen dat in de maatschappij waarin hij leefde de menselijke kwaliteiten niet worden gewaardeerd (ze zijn als maagden zonder bruidsschat, die daardoor alleen zullen blijven), dat de mens net zo veel waard is als dat hij betaalt. Daarom mist hij nu op zijn dertigste zijn jeugd, al was het niet de leukste tijd. Maar toch, als je jong bent ben je sterker, je kunt dat allemaal beter verdragen en je blijft geloven in betere tijden.

In "Glosa" vertelt Prešeren over het beroep als dichter. Het is niet echt verstandig om dichter te zijn. Van ouds al hebben de dichters een slecht leven gehad. Als voorbeeld geeft hij o.a. Homerus, Ovid, Dante. Mensen lachen de dichters uit. Hun openhartigheid en eerlijkheid tellen niet mee omdat ze daar materieel niet beter van kunnen worden. En toch houdt hij vol in dat waar hij in gelooft: vrije geest, vrijdenken, innerlijke rijkdom en de waarde van de dichterlijke missie.

"Sonetje nesreče" (Sonnetten van ongelukigheid) uit 1832 getuigen over de onfortuinlijke levensloop van Prešeren die een dieptepunt bereikte. Prešeren zakte toen voor het rechter-examen, hij beseft dat hij geen thuis (ouderlijk huis) meer heeft, hij verbreekt zijn verloving, hij is zich bewust over de scheve verhoudingen in de maatschappij. Sonetje nesreče bestaat uit 6 sonnetten waaraan Prešeren Memento Mori toevoegt. Voor velen is dit het toppunt van Prešeren's werk. De sonnetten zijn vol van symboliek, de dichter beschrijft op unieke wijze zijn innerlijke gevechten en hevige emoties. Het eerste sonnet wijdt hij aan Vrba, zijn geboortedorp. In het laatste sonnet komt hij tot de conclusie dat hij ondanks alles zijn eer moet weten te behouden en moet blijven volhouden in zijn leven. Het levensinstinct heeft gewonnen. Prešeren geeft aan dat hij niet meer zal klagen, dat hij hard is geworden en ongevoelig. In Memento mori verdiept hij zich in de dood en de betrekkelijkheid van het leven.

Wordt vervolgd.

ZNAMENITI SLOVENCİ NA TOLARSKIH BANK- OVCIH

dr. France Prešeren

Danes je na vrsti predstavitev največjega slovenskega pesnika. Za Slovence, ki bi si radi osvežili spomin in za Nizozemce, ki Prešerna še ne poznajo.

V sestavku, ki ga imate pred sabo, bom poskušala prikazati Prešernovo življenje, nekatere dogodke in osebe iz Prešernovega življenja, ki so imele nanj velik vpliv. Poleg tega bom na kratko predstavila nekaj za posamezna obdobja značilnih pesmi. Pri tem se bom bolj posvetila vsebini kot pa obliki, čeprav oblike, ravno pri Prešernu, gotovo ne velja zanemarjati.

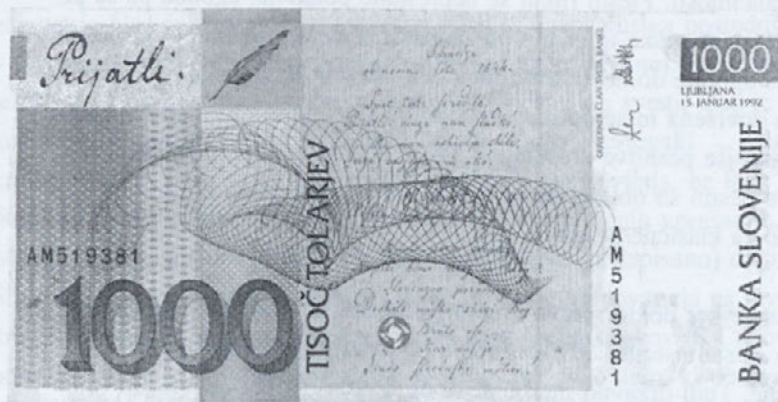

Dr. FRANCE PREŠEREN — slovenski pesnik
(3. XII. 1800 — 8. II. 1849)

Dr. France Prešeren je rojen 3. decembra 1800 v Vrbi na Gorenjskem. Pesnikova rojstna hiša še vedno stoji in je odprta obiskovalcem. Prešernovi domačiji se je reklo pri Ribičevih. Zanimivo je, da je bilo v tej kmečki družini tako po mamini kot po očetovi strani, mnogo izobražencev, v glavnem duhovnikov. Prešeren je otroštvo le nekaj let preživel doma. Stric Jožef, ki je bil duhovnik na Dolenjskem v bližini Grosupelj, ga je kot sedemletnega dečka vzel k sebi. Prešeren je tam obiskoval osnovno šolo, nato gimnazijo v Ribnici in licej v Ljubljani. Bil je odličen dijak. Prešernovi so pričakovali, da bo France nadaljeval družinsko tradicijo in postal duhovnik. Proti pričakovanju svojcev pa se je Prešeren odločil za študij filozofije in prava na Dunaju. To sporoči

domov šele po nekaj mesecih študija. Starši to razumejo, strici pa ne in mu ukinejo denarno podporo. Prešeren si nato pomaga sam. Našel si je službo vzgojitelja v zavodu. Zaradi svojih liberalnih nazorov in branja prepovedanih del, pa je to službo izgubil in imel težave pri iskanju nove. Napredni svobodnjaški duh ga spremlja nato še vse življenje.

Prešernove pesmi nam povedo mnogo o njegovem življenju, nazorih, veselih in žalostnih dogodkih pa tudi o razmerah v tedanji družbi, politiki, o družbenih slojih in odnosu države do Slovencev in slovenstva. Posebno mesto pa imajo tedanji, za slovenski jezik zelo vplivni, dogodki na literarnem in jezikoslovnem področju. V Prešernovem času se je razvijala slovenska pisana beseda, izbruhnila sta črkarska pravda in abecedni boj. Prešeren je uporabljal slovenski jezik preprostega človeka, ki je bil po njegovem mnenju dovolj bogat in primeren, da je z njim lahko izpovedoval najzapletenejše misli. Pesnikovo delo je najlepši dokaz za to trditev. S tem se je napredni Prešeren razlikoval od mnogih starokopitnih literatov in drugih, ki so se ukvarjali s pisano besedo in poskušali slovenski jezik izumetničiti.

Vsebinsko so Prešernove pesnitve za nepoznavalca včasih težke, nerazumljive, mračne. Druge pesmi nam vzbujajo ponos in narodno zavest,

nekatero so šaljive in celo zbadljive. Venadar pa se v vsaki od njih skriva košček Prešernovega življenja in njegovih osebnih izkušenj. To nam kaže, kako raznovrsten je Prešeren v svojem ustvarjanju in kako blizu življenja stoji.

Že za časa študija na Dunaju je Prešeren v prostem času mnogo bral in spoznaval evropsko literaturo. V dunajska leta segajo tudi začetki njegovega pesnikovanja. Iz tega obdobja so se ohranile: prevod Lenore, Povodni mož, Zvezdogledom in Dekletom. Klub temu, da te pesmi sodijo v začetek pesnikovega ustvarjanja, jih ne moremo imenovati začetniške.

Poglejmo na primer Povodnega moža. To je prva slovenska balada. Zanjilno za pesniško balado je, da je prvotno plesna pesem, ki pa je kasneje dobila mračni in grozljiv značaj. Snov, ki tvori vsebino je Prešeren povzel po dogodku, ki ga je že Valvasor opisal v Slavi Vojvodine Kranjske. Urško Šefer je zaradi prevzetnosti s seboj v Ljubljano odnesel povodni mož. Prešeren je tej zgodbi dodal še osebno doživetje, tudi njega je namreč dekle zavrnilo. Prešeren je v tej baladi združil vse njene zanjilnosti. Plesni ritem se neprestano ponavlja, zgodba pa se po vzoru klasične grške tragedije po zasnovi, zapletu, prepobratu in razpletu napeto stopnjuje do zaključnega momenta. Pesem je v vsakem pogledu izredno dovršena in se odlikuje s popolno skladnostjo forme in vsebine. Tudi kasnejše pesnitve dokazujejo, da je bil Prešeren neprekosljiv. Njegove pesmi so oblikovno in vsebinsko popolne, tako kot je to zanjilno za klasične pesnitve.

Prešeren se kot doktor prava vrne v Ljubljano leta 1828. Njegove prošnje za samostojno odvetnato so od avstrijskih oblasti vsakič zavrnjene. Tudi državne službe ne dobi. Tako dela kot odvetniški pripravnik. To je zanjilno za čas v katerem živi Prešeren. Državne službe in pomembne položaje so takrat dobivali nemčurji in pripadniki plemstva. Šele po šesti prošnji je dobil Prešeren leta 1846 odvetniško mesto v

Kranju.

Prešeren je tako živel bedno življenje. Postal je zagrenjen. Razočaranost in razjarjenost nad položajem je razbrati iz mnogih njegovih pesmi. V Ljubljani se je Prešeren družil s Matijo Čopom in Andrejem Smoletom, ki sta postala njegova najboljša prijatelja.

Prav prijateljstvo z Matijo Čopom je tisto, čemur se imamo Slovenci zahvaliti za bogstvo Prešernovih poezij. Zato ni odveč da nekoliko vrstic posvetim Čopovi vlogi v Prešernovem življenju. Matija Čop je rojen v Žirovnici 1797. leta. Šolal se je v Ljubljani in na Dunaju, kjer je študiral filologijo. Matija Čop je bil velik izobraženec. Govoril in pisal je 19 jezikov, med drugimi vse slovanske. Nekaj časa je predaval na univerzi v Lvovu na Poljskem. V Ljubljano je prišel istočasno kot Prešeren leta 1828, kjer je dobi mesto knjižničarja v licejski knjižnici (danes NUK). To službo ima do svoje prerane smrti leta 1835. Bil je tih in nedružaben mož. Ženitev se mu je dvakrat ponesrečila. Svoje prihranke izdaja za knjige. Bil je poznavalec vse umetnosti, posebej še literature od antike do romantike. Znanje tujih jezikov mu je omogočilo, da je literarna dela bral v izvirnikih in jih tako poznal do podtankosti. Poznal je vse pesniške zvrsti. V toreticnem pogledu je bil učenec novoromantične šole, ki zagovarja klasično harmonijo: globoke misli in nežna čustva posredovati v dovršeni obliki. Nekakšna zmes klasike in romantike torej. Prešeren se je preko Čopa spoznal z vsemi zakonitostimi pesniških zvrsti, Čop je bil kot odprta knjiga iz katere je Prešeren črpal znanje o evropski književnosti in umetnosti. Mnogokrat sta skupaj razpravljala, ne le o literaturi in pesništvu, marveč tudi o estetskih in političnih vprašanjih. Mentorska vloga Čopa je njegovo najpomembnejše (nenapisano) delo. Slovencem je bilo treba dveh ljudi, da se je literatura povzpela na raven drugih evropskih narodov. Prešeren je bil brez predhodnikov. S Čopovo pomočjo pa se je kot meteor pojavil na nebu. Njegovo delo, ki obsega toliko različnih zvrsti lirskega in epskega pesništva pomeni prvi vzpon in doslej največji dosežek slovenske poezije.

Prešernovo ljubljansko obdobje met leti 1828 en 1833 je polno razočaranj. Poklicno ne uspe. V pesmi Slovo od mladosti iz leta 1830 gleda kot tridesetletnik nazaj na svojo mladost, ki mu je le malo lepega prinesla. Že zgodaj je spoznal, da v tedanji družbi človeške vrednote kaj malo veljajo in so kot device brez dote, da človek toliko velja kot plača. Ko si mlad to vse lažje prenašaš in zidaš gradove v oblakih. Zato pogreša mladost, čeprav nelepo. Pogreša čas, ko mu je bilo breme življenja lažje nositi in je še verjel, da je lepše življenje dosegljivo: "Zato, mladost, po tvoji temni zarji srce zdihvalo bo mi, Bog te obvarji!"

V Glosi pripoveduje Prešeren o pesniškem poklicu. Da ni pametno biti pesnik: "slep je kdor se s petjem ukvarja". Že od nekdaj se pesnikom slabo godi, kot primer poda Homerja, Ovida, Danteja, Servantesa. Ljudje se posmehujejo poetom, tudi Kranjec mu osle kaže. Njih odkritosrčnost in ostale vrline ne veljajo, ker nimajo denarnega bogastva. "On živi, umrje brez dnarja". In kljub temu vztraja v tem, v kar verjame: svobodomiselen duh, notranje bogastvo, vrednost pesniškega poslanstva.

Vso globino Prešernovih razočaranj nosi Sonetje nesreče (1832). Prešeren slabo opravi sodnijski izpit, spozna da je dom zanj izgubljen, razdre zaroko s Klunovo Kajetano, spoznanje o absurdi urejenosti družbe. Prešeren se zave, da mora kljub temu dostojanstveno vztrajati. Sonetje nesreče sestavlja 6 sonetov katerim Prešeren pridruži še Memento Mori, ki govori o smrti in o minljivosti življenja. Po mnenju mnogih je to višek Presernove poezije. Soneti so polni simbolike in prisposodob, s katerimi Prešeren opisuje svoje stiske in najgloblja čustva. Prvi sonet je posvečen Vrbi. V šestem sonetu prikaže svoje osveščenje, zavest, da mora kjub vsemu vztrajati. Življenjski nagon je zmagal, ne bo več tožil marveč bo trden in neobčutljiv.

Prihodnjič drugi del.

Kuhajmo z Bojanom

Potica

Približujejo se Velikonočni prazniki in prepričan sem, da se prav vsi spominjamo tistih pranikov, ko je sonce sijalo, toplo je bilo, vsa okolica je bila v zelenju in vsepovsod so rože cvetele.

Doma smo otroci barvali pirhe v vsemogočih pisanih barvah, mama pa je kuhala šunko in pekla orehovo potico.

Vsa hiša je dišala po Veliki noči.

Danes bomo tudi mi pekli, da se s pomočjo orehove potice vrnemo v najlepša leta našega življenja in v najlepšo deželo na svetu.

Za orehovo potico potrebujemo:

za testo: 1/2 kg moke
4 dkg svežega kvasa
eno jajce
mlačnega mleka po potrebi
košček masla ali margarine

za nadev: 450 dkg zmletih orehov
20 dkg sladkorja v prahu

3 dkg drobtin
nožno konico kave
naribano lupino majhne limone
2,5 dl zelo tople sladke smetane
2 jajci
10 dkg v rumu namočenih rozin

Najprej zmesemo testo in ga pokritega z vlažno krpo pustimo pol ure da vzhaja. Testu smo seveda zaradi boljšega ukusa dodali 2 jedilni žlici ruma.

Medtem smo zmleli orehe, jim dodali sladkor v prahu, 3 dkg drobtin in vse ostale dodatke, vse skupaj pa prelijemo z zelo toplo smetano in pridamo rum in v njemu namočene rozine. Nazadnje vmešamo še dva rumenjaka in sneg dveh beljakov.

Posodo, v kateri bomo pekli potico, dobro namažemo z margarino in jo potresemo z drobtinami. V približno pol centimetra debelo razvaljano testo (na prtju potresenem z moko) nanesimo nadev in potico zvijemo. Položeno v posodi za peko jo prebodemo enkrat ali dvakrat z vilicami, da med peko ne razpoka. Pečemo jo v pečici približno 1 uro do 1 uro in 15 minut in to na temperaturi 175* C. Pečeno potico potresemo s sladkorjem v prahu in jo narezano ponudimo.

Želim Vam dober tek en prijetne praznike!

Koken met Bojan

Potica

Pasen is al weer enige tijd geleden maar ik weet het zeker, dat wij allemaal nog steeds goed weten, hoe het toen met Pasen was, toen de zon scheen en het warm was, buiten was alles groen en alle bloemen stonden in de bloei. Wij, kinderen stonden thuis paaseieren te verven in alle mogelijke kleuren en onze moeders waren hammetjes aan het koken en potica (walnotengebak) aan het bakken. Het hele huis rook naar Pasen.

Ook wij gaan vandaag bakken en met de potica zullen we teruggaan naar de mooiste jaren van ons leven en naar het mooiste land van heel de wereld.

Voor de potica hebben we het volgende nodig:

voor het deeg: 1/2 kg bloem

4 dkg gist

een ei

lauwe melk (zo veel als nodig)

stukje boter of margarine

voor de vulling: 4,5 ons gemalen walnoten

2 ons basterdsuiker

3 dkg paneermeel

mespunt koffie

schaafsel van een kleine citroen

2,5 dl zeer warme ongeklote slagroom

2 eieren

1 ons in rum geweekte rozijnen

Eerst kneden we het deeg en laten dit, afgedekt met een vochtige theedoek, rijzen in een warme ruimte. Om het deeg een meer edele smaak te geven, voegen we tijdens het kneden 2 eetlepels rum toe.

Intussen hebben we de walnoten gemalen, aan de noten hebben we 3 dkg basterdsuiker en alle andere ingrediënten toegevoegd. Dit mengsel overgieten we vervolgens met de zeer warme slagroom en de rum met de daarin geweekte rozijnen. Als laatste roeren we er twee eierdooiers en stijfgeklopt eiwit van de twee eieren doorheen.

De braadslede smeren we vervolgens goed in met de margarine en bestrooien het met het paneermeel. Op het tot een 1/2 cm dik uitgerolde deeg (op een met bloem bestrooid tafelkleed) smeren we de vulling uit. Vervolgens rollen we de potica op tot een dikke worst en leggen deze in de braadslede. Met een dunne vork prikken we één- tot tweemaal in de potica om barsten te voorkomen. In de voorverwarmede oven (175° C) bakken we de potica gaar in 1 á 1 uur en 15 min. gaar. De potica bestrooien we met basterdsuiker en we serveren hem gesneden in dikke plakken.

Ik wens U smakelijk eten!

Tentoonstelling KINDEROGEN GETUIGEN

Op 19 april j.l. is in Tilburg de tentoonstelling KINDEROGEN GETUIGEN geopend. Deze tentoonstelling van **kindertekeningen** is samengesteld door Emil Robert Tanay, hoogleraar aan de School voor Beeldende Kunst van de Universiteit van Zagreb.

Tanay heeft in Zagreb en in Mostar gewerkt met **kinderen uit de**

oorlogsgebieden van Bosnië-Hercegovina om hen te helpen de oorlog enigszins van zich af te laten tekenen, maar tegelijkertijd ook om hun creativiteit opnieuw aan te boren. De tentoongestelde werken deden mij de rillingen over de rug lopen. Iedere tekening heeft zijn eigen verhaal en toont waar de kinderen doorheen gegaan zijn, en nog doorheen gaan. Vele van de kinderen waren zelfs niet in staat om over de oorlog te praten, maar kregen d.m.v. het tekenen een **uitweg voor hun gevoelens**. Een aantal **vaste patronen** zijn te herkennen, zoals veel stippen en punten die de kogelinslagen verbeelden, vliegtuigen en tanks, en enge beesten die de angst van kinderen in hun dromen weergeven. Je wordt er gewoon stil van als je je bedenkt welke betekenis overal achter zit. Omdat Tanay al een tijd met deze kinderen uit vluchtelingen kampen in Kroatië en Bosnië Hercegovina heeft gewerkt, kan hij ook een "vooruitgang" per kind aangeven in het kunnen uiten van gevoelens. Een groot aantal kinderen is weer gaan praten of is kleuren gaan gebruiken i.p.v. het zwart dat ze voorheen steeds kozen. Er komt **weer wat hoop** in de tekeningen.

Deze tentoonstelling is nog te bezichtigen tot en met **15 mei** en is **vrij toegankelijk** voor iedereen. Speciaal leerlingen van de basisschool en van de middelbare school, en mensen met speciale interesse in de oorlogsgebieden van Kroatië en Bosnië-Hercegovina, worden uitgenodigd tot het bezoeken van deze tentoonstelling. (Aan iedereen wordt gevraagd ongebruikte teken- en schildermaterialen te doneren.)

De tentoonstelling is dus nog te zien tot en met **15 mei** van 9.00 uur tot 17.00 uur op werkdagen, in het Mollerinstituut, **Pyreneënweg 3 te Tilburg** (makkelijk vanaf de snelweg te bereiken). Ook is de hele collectie in een schitterend boek gepubliceerd dat voor f25,- te koop is.

Voor meer informatie over bovenstaande kunt u bellen met
Gerard van den Heuvel: tel : overdag 013- 539 4278
: 's avonds 013- 518 1441

COPY *Gigant*

**Gangetje 6
Hogewoerd 4
Leiden**

Professioneel èn toch de goedkoopste.

**Zwart/wit kopieën,
fullcolor kopieën van fotokwaliteit.
Ook voor al uw drukwerk.**

Printing on Demand op onze Docutech.

*Haal- en brengservice**

Tel: (071) 514 95 55 Fax: (071) 512 21 71

COPY *Gigant*

Vereniging Vrienden van Slovenië: Wat u moet weten!

De Vereniging Vrienden van Slovenië is opgericht op 7 juli 1991. De Vereniging Vrienden van Slovenië is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, welke zich ten doel stelt met name op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië resp. Nederlanders en Slovenen te bevorderen en zo mogelijk te initiëren te onderhouden. De Vereniging beschouwt zichzelf als de geëigende plaats voor ontmoetingen tussen Nederlanders en Slovenen. De Vereniging wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats zijn voor de Slovenen in Nederland.
(uit artikel 2 van de Statuten)

Bestuur

Voorzitter

Siem Edink
Otterlaan 13
2623 CV Delft
tel: 015-2562010

Bojan Gorički
Beethovenstraat 19
4536 AG Terneuzen
tel: 0115-613722

Stian J. Krook
Bloemistenlaan 48
2313 BB Leiden
tel: 071-5144233

Marjeta Tomšič
Van Doesburgstr. 34
3822 ER Amersfoort
tel: 033-4562575

Vesna Marolt
Van Helt Stocadestr. 22-1
1073 JD Amsterdam
tel: 033-4562575

Slovenija

UW VAKANTIELAND

AAN DE ZONZIJDE

VAN DE ALPEN

Verkeersburo Slovenië
Postbus 7105
NL-4330 GC Middelburg
Tel.: 01180-35790
Fax : 01180-39205